

Wymagania Edukacyjne

Przyroda

Klasa IV

Ogólne:

1. Kryteria oceniania z przyrody mają na celu:
 - kształtowanie postaw i zachowań pożądaných społecznie i posługiwanie się nimi we własnych działaniach,
 - przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć,
 - motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
 - dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym), także nauczycielom i dyrektorowi szkoły informacji o efektywności procesu nauczania i uczenia się, wkładzie pracy uczniów nad własnym rozwojem oraz o postępach uczniów w nauce,
 - umożliwienie nauczycielom ustawicznego doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
2. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne uczniów w następujących obszarach: wiedza i jej stosowanie w praktyce, kształcone umiejętności oraz aktywność i zaangażowanie w praktyce.
3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów ma służyć monitorowaniu pracy ucznia, rozpoznawaniu poziomu umiejętności i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości z przyrody w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanego programu nauczania oraz formułowaniu oceny.

4. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
5. W ocenianiu bieżącym stosuje się następujące formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:
 - a. **prace pisemne:**
 - **sprawdziany** obejmują większą partię materiału określoną przez nauczyciela, najczęściej po ukończeniu działu programowego; sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w dzienniku elektronicznym,
 - **kartkówki** z maksymalnie 3 ostatnich tematów lekcji, nie muszą być zapowiadane,
 - b. **praca i aktywność na lekcji,**
 - c. **odpowiedzi ustne,**
 - d. **prace domowe,**
 - e. **wyniki pracy grupowej,**
 - f. **prace długoterminowe** np. hodowle, obserwacje przyrodnicze, referaty, prezentacje multimedialne, zielniki, plakaty,
 - g. **aktywność poza lekcyjną** np. osiągnięcia w konkursach, akcjach charytatywnych, proekologicznych.
6. Oceny są jawne dla uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych).
7. Każdą ocenę z pisemnych i ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia wpisuje się do dziennika elektronicznego .
8. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych.

9. W ocenach cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaku „+” i „-” przy ocenie. Nauczyciel może te znaki stosować również jako sposób oceny pracy ucznia: po zebraniu pięciu kolejnych znaków uczeń otrzymuje ocenę do dziennika.

Punktacja: 5 plusów- bardzo dobry, 4 plusy- dobry, 3 plusy- dostateczny, 2 plusy- dopuszczający, 1 plus- niedostateczny.

10. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nauczycielowi na początku lekcji nieprzygotowania ale maksymalnie 2 razy w semestrze. Za każde kolejne nieprzygotowanie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

12. Na ocenę osiągnięć ucznia nie ma wpływu jego zachowanie, wygląd, światopogląd, status społeczny i wcześniejsze osiągnięcia ucznia.

13. Obowiązują następujące zasady przeprowadzania prac pisemnych:

- a. sprawdzian **poprzedza powtórzenie** i utrwalenie wiadomości,
- b. sprawdzian zwykle **będzie trwał 1 godzinę lekcyjną**, a kartkówka do 20 minut,
- c. uczniowie znają zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności oraz kryteria oceniania
- d. nauczyciel ma **14 dni na sprawdzenie** i ocenę sprawdzianu,
- e. nauczyciel omawia i poprawia błędy uczniów na sprawdzianie wspólnie z uczniami na zajęciach edukacyjnych, a ocenę wpisuje do dziennika elektronicznego,
- f. jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu, powinien to zrobić w terminie ustalonym z nauczycielem **do dwóch tygodni od powrotu do szkoły**,
- g. uczeń **może poprawić każdą ocenę**, ze sprawdzianów i kartkówek z trzech tematów po otrzymaniu oceny niedostatecznej, dopuszczającej i dostatecznej,

h. poprawa **powinna odbyć się w ciągu dwóch tygodni** od oddania i omówienia pracy w terminie ustalonym wspólnie z nauczycielem,

i. ocena **otrzymana za poprawianą pracę pisemną wpisana jest jako kolejna do dziennika, do wystawienia oceny na semestr obie są równorzędne.**

14. Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

- a. **0 - 35 % – niedostateczny**
- b. **36% - 37% - dopuszczający minus**
- c. **38% - 50% - dopuszczający**
- d. **51% - 53% – dopuszczający plus**
- e. **54% - 55% - dostateczny minus**
- f. **56% - 67% – dostateczny**
- g. **68% - 70% - dostateczny plus**
- h. **71% - 73% - dobry minus**
- i. **74% - 83% – dobry**
- j. **84% - 86% - dobry plus**
- k. **87% - 89% - bardzo dobry minus**
- l. **90%- 96% – bardzo dobry**
- m. **97% - 99% - bardzo dobry plus**
- n. **100% – celujący.**

14. W procesie oceniania obowiązuje **zasada kumulowania wymagań** – ocenę wyższą może uzyskać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania związane z ocenami niższymi:

- **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który:
 - a. opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie oraz posługuje się zdobytymi wiadomościami w sytuacjach nietypowych,
 - b. samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biele posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe,
 - c. uzyskał tytuł laureata lub finalisty wojewódzkiego konkursu przedmiotowego,
 - d. osiąga sukcesy w różnych konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych,
- **stopień bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - a. opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
 - b. rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- **stopień dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - a. nie opanował w pełni wiadomości określonych w programie nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania ujęte w podstawie programowej przedmiotu,
 - b. poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne;

- **stopień dostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - a. opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie treści zawartych w podstawie programowej,
 - b. rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,
 - **stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:
 - a. ma trudności z opanowaniem zagadnień ujętych w podstawie programowej, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki (z wyjątkiem uczniów klas programowo najwyższych),
 - b. rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o niewielkim stopniu trudności;
 - **stopień niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - a. nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu (nie dotyczy klas programowo najwyższych),
 - b. nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności.
16. Klasyfikowanie śródroczne przeprowadza się na koniec I okresu, a roczne na koniec zajęć edukacyjnych w danej klasie.
17. Ocena wystawiana na koniec drugiego okresu jest oceną roczną, uwzględniającą osiągnięcia ucznia z obu okresów. Oceny klasyfikacyjne z przedmiotu ustala nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne w klasie na podstawie systematycznej oceny pracy uczniów z uwzględnieniem ocen bieżących.

Szczegółowe wymagania edukacyjne I PÓLROCZE

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	Uczeń:				
1.1. Poznaję przyrodę 1. Poznaję przyrodę	podaje sposoby poznawania przyrody; podaje przykłady wykorzystania zmysłów podczas prowadzenia obserwacji przyrodniczych; wymienia różne źródła wiedzy o przyrodzie	opisuje sposoby korzystania z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie; podaje przykłady sposobów poznawania przyrody i określa, jaką rolę zmysłów w każdym z takich przykładów.	opisuje sposoby poznawania przyrody; określa rolę zmysłów w poznawaniu przyrody; wyjaśnia, dlaczego w poznaniu przyrody należy korzystać z różnych źródeł wiedzy.	podaje przykłady działań, które może sam wykonać w celu przeprowadzenia obserwacji przyrodniczych.	przygotowuje instrukcję obserwacji najbliższego otoczenia.
Dział 1. Ja i przyroda					

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

1.2. Przyrządy pomocne w poznawaniu przyrody 2. Przyrządy pomocne w poznawaniu przyrody	wymienia nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody; wskazuje różne źródła wiedzy o przyrodzie.	korzysta z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie przy planowaniu obserwacji; poprawnie korzysta z przyrządów; wymienia zasady bezpiecznego korzystania z przyrządów służących do obserwacji przyrodniczych.	wyjaśnia, jak należy korzystać na lekcjach przyrody z przyrządów: lupy, kompasu, taśmy mierniczej; określa przeznaczenie poznanych przyrządów; posługuje się przyrządami podczas prowadzonych obserwacji.	wyjaśnia, dlaczego podczas obserwacji przyrodniczych należy stosować zasady bezpieczeństwa; podaje przykłady zastosowania przyrządów (lupy, kompasu, taśmy mierniczej) w poznawaniu przyrody.	podaje przykłady zastosowania mikroskopu.
1.3 Moje pierwsze obserwacje i doświadczenia 3. Moje pierwsze obserwacje	wyjaśnia, na czym polega obserwacja przyrodnicza; wymienia zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji	podaje przykłady obiektów i organizmów, które można obserwować; odczytuje informacje z przyrządów.	korzysta z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie, planując obserwacje przyrodnicze; odczytuje instrukcje przeprowadzania obserwacji.	dokumentuje obserwacje przyrodnicze; przeprowadza obserwacje na podstawie instrukcji w podręczniku.	planuje i dokumentuje przeprowadzenie doświadczeń przyrodniczych; uzasadnia, że obserwacje są źródłem wiedzy o przyrodzie.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

1.3 Moje pierwsze obserwacje i doświadczenia 4. Moje pierwsze doświadczenia	wyjaśnia, na czym polega doświadczenie przyrodnicze; wymienia zasady bezpieczeństwa podczas doświadczeń przyrodniczych.	podaje przykłady pytań, na które można uzyskać odpowiedź, przeprowadzając doświadczenie przyrodnicze.	korzysta z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie podczas planowania doświadczeń przyrodniczych; wyjaśnia różnice między doświadczeniem a obserwacją.	dokumentuje doświadczenia przyrodnicze; przeprowadza doświadczenie na podstawie instrukcji w podręczniku.	podaje przykłady dokumentowania doświadczeń przyrodniczych; uzasadnia, że doświadczenia są źródłem wiedzy o przyrodzie.
--	---	---	---	---	---

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń:		
1.4. Podsumowanie działu 1	Wiadomości i umiejętności z lekcji: 1-4.				
5. Powtórzenie wiadomości z					
Dział 2. Cztery strony świata					
2.1. Zdobywam wiedzę o widnokręgu 6. Zdobywam wiedzę o widnokręgu	wyjaśnia, co to jest widnokrąg; opisuje przebieg widnokręgu.	wyjaśnia, jak się zmienia widnokrąg, kiedy dana osoba zmienia miejsce obserwacji.	wyjaśnia, jak się zmienia widnokrąg, kiedy obserwator zmienia wysokość, z której obserwuje widnokrąg.	wskazuje, jakie obserwacje można prowadzić na widnokręgu.	uzasadnia, że widnokrąg zmienia się w momencie zmiany miejsca obserwacji i wysokości obserwacji.

2.2. Poznaję kierunki geograficzne 7. Poznaję kierunki geograficzne	wymienia nazwy kierunków głównych; wyznacza kierunki główne w terenie za pomocą kompasu.	wyznacza kierunki geograficzne na widnokręgu za pomocą kompasu i kierunek północny za pomocą gnomonu; wskazuje kierunki główne w terenie.	wymienia kierunki główne, używając nazw polskich i ich skrótów w języku angielskim; odczytuje z róży kierunków nazwy kierunków pośrednich.	wyznacza kierunki w terenie za pomocą Słońca; odczytuje z róży kierunków nazwy kierunków pośrednich i wskazuje je w terenie; używa skrótów kierunków pośrednich w języku angielskim.	wyznacza kierunki w terenie za pomocą Słońca i Gwiazdy Polarnej; wyjaśnia, jak wyznaczyć kierunki w terenie bez użycia przyrządów, tylko obserwując przyrodę.
2.3. Wędrówka Słońca nad widnokręgiem 8. Wędrówka Słońca nad widnokręgiem	wskazuje położenie Słońca nad widnokręgiem w ciągu doby; obserwuje pozorną wędrówkę Słońca w ciągu doby; wskazuje na widnokręgu miejsca wschodu, górowania i zachodu Słońca w ciągu doby.	wskazuje w terenie oraz na schemacie (lub horyzontarium) miejsca wschodu, zachodu i górowania Słońca w ciągu dnia oraz w różnych porach roku.	dostrzega zależność między wysokością Słońca a długością cienia w ciągu dnia i w ciągu roku.	wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością cienia w ciągu dnia i w ciągu roku; opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokręgiem w ciągu dnia i w ciągu roku.	wyjaśnia pojęcie pozorna wędrówka Słońca nad widnokręgiem.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

<p>2.4. Poznaję plan i mapę 9. Poznaję plan i mapę</p>	<p>rysuje plan dowolnego przedmiotu; odczytuje informacje z legendy planu.</p>	<p>wymienia czynności umożliwiające sprawne narysowanie planu.</p>	<p>wyjaśnia, że plan i mapę rysujemy w zmniejszeniu; opisuje najbliższą okolicę na podstawie planu.</p>	<p>wskazuje różnice między planem a mapą; wyjaśnia znaczenie umiejętności czytania planu najbliższej okolicy szkoły (miejsca zamieszkania).</p>	<p>wyjaśnia, w jakich sytuacjach znajomość rysowania planów jest przydatna; wyjaśnia, w jakich sytuacjach znajomość czytania planów jest przydatna.</p>
<p>2.5. Elementy mapy 10. Elementy mapy</p>	<p>wymienia rodzaje map, np. topograficzną, turystyczną; rozpoznaje znaki topograficzne w legendzie mapy: punktowe, liniowe, powierzchniowe.</p>	<p>korzysta z informacji zawartych w legendzie mapy; odczytuje informacje z mapy, posługując się legendą.</p>	<p>czyta mapę - interpretuje znaki zamieszczone na różnych mapach; opisuje środowisko przyrodnicze wybranego obszaru, korzystając z różnych map.</p>	<p>układa instrukcję ułatwiającą czytanie wybranego fragmentu mapy.</p>	<p>planuje wycieczkę po nieznanym terenie, korzystając z mapy; wskazuje różnice wysokości i nachylenie terenu na trasie wycieczki na podstawie poziomicy.</p>

<p>2.6. Jak korzystać z map? 11. Jak korzystać z map?</p>	<p>wyjaśnia, co to znaczy zorientować mapę; wymienia sposoby pomiaru odległości w terenie; wyjaśnia, co to jest szkic; wykonuje i opisuje szkic okolicy szkoły; posługując się legendą, odnajduje na planie szkołę i dom.</p>	<p>wyjaśnia, jak zorientować mapę za pomocą kompasu; opisuje drogę z domu do szkoły, używając nazw kierunków głównych i pośrednich.</p>	<p>orientuje mapę w terenie za pomocą kompasu; mierzy odległości w terenie na podstawie liczby swoich kroków; szacuje odległość w terenie.</p>	<p>orientuje mapę w terenie za pomocą obiektów terenowych; podaje różnice między szkicem, planem a mapą; przemieszcza się w terenie zgodnie z kierunkami i odległościami określonymi wcześniej podczas planowania trasy marszu.</p>	<p>korzysta z planu i mapy wielkoskalowej podczas planowania wycieczki; określa wzajemne położenie obiektów na planie, mapie topograficznej i w terenie; określa odległości w terenie na podstawie podziałki liniowej.</p>
<p>2.7. Podsumowanie działu 2</p>	<p>Wiadomości i umiejętności z lekcji 6-11.</p>				
<p>12. Powtórzenie wiadomości z działu 2</p>					
<p>Dział 3. Pogoda i pory roku</p>					
<p>3.1. Pogoda i jej Temperatura powietrza</p>	<p>wyjaśnia, co to jest pogoda; podaje nazwę przyrządu służącego do pomiaru temperatury;</p>	<p>wymienia składniki pogody; prowadzi obserwacje temperatury powietrza;</p>	<p>podaje zastosowanie termometru w różnych sytuacjach życia codziennego;</p>	<p>wyjaśnia budowę termometru cieczowego; analizuje zapisane wyniki pomiarów temperatury</p>	<p>wskazuje zależności między wysoką lub niską temperaturą powietrza a funkcjonowaniem organizmów;</p>

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

13. Pogoda i jej składniki Temperatura powietrza	odczytuje z termometru temperaturę powietrza; wskazuje na termometrze temperaturę ujemną i dodatnią.	podaje przykłady wpływu temperatury na życie człowieka.	w ciągu danych wskazuje najwyższą i najniższą temperaturę.	powietrza; oblicza różnice temperatury.	podaje przykłady zawodów uzależnionych od określonej temperatury powietrza.
---	--	---	--	---	---

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń:		
3.2. Zachmurzenie. Opady i osady atmosferyczne 14. Zachmurzenie. Opady i osady atmosferyczne	wymienia trzy stany skupienia wody; określa stopień zachmurzenia (niebo bez chmur, zachmurzenie częściowe, zachmurzenie całkowite); podaje nazwę przyrządu do mierzenia wielkości opadu atmosferycznego i jednostki, w których podaje się wielkość opadów.	odróżnia opady od osadów atmosferycznych; wymienia stany skupienia wody; prowadzi dzienniczek pogody uwzględniający temperaturę powietrza, zachmurzenie oraz opady i osady atmosferyczne.	podaje przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskazuje ich stan skupienia; wyjaśnia, jak można zmierzyć wielkość opadów atmosferycznych; dostrzega zależności między poznanymi składnikami pogody, tzn. temperaturę powietrza a opadami i osadami atmosferycznymi.	opisuje sposób powstawania chmur; charakteryzuje zjawiska pogodowe: burzę, tęczę, deszcze nawalne, intensywne opady śniegu i opisuje ich następstwa; wskazuje lub rysuje znaki, które są umieszczane na mapach prognozy pogody dla zachmurzenia i opadów atmosferycznych.	na podstawie doświadczenia opisuje, jak powstają opady; wymienia rodzaje chmur.

<p>3.3. Ciśnienie atmosferyczne i wiatr 15. Ciśnienie atmosferyczne i wiatr</p>	<p>wyjaśnia, co to jest ciśnienie atmosferyczne; podaje nazwę przyrządu, za pomocą którego można zmierzyć ciśnienie atmosferyczne; podaje jednostkę ciśnienia atmosferycznego; podaje nazwę przyrządu, za pomocą którego można zmierzyć kierunek i prędkość wiatru; podaje jednostki, w których można określić prędkość wiatru.</p>	<p>podaje zasadę określania kierunku wiatru; wyjaśnia, skąd wieje wiatr północny, południowy itd.; opisuje zasady bezpiecznego zachowania podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej).</p>	<p>określa kierunek wiatru w dniu obserwacji; określa prędkość wiatru (wiatr silny, słaby, brak wiatru); odczytuje z aktualnej mapy pogody kierunek i prędkość wiatru w swojej miejscowości; podaje skutki silnego wiatru.</p>	<p>wyjaśnia na podstawie doświadczenia, jak powstaje wiatr; dostrzega zależności między zmianami ciśnienia a kierunkiem i prędkością (siłą) wiatru; zaznacza na mapie Polski określony kierunek wiatru; wyjaśnia, czym jest huragan i zawieja śnieżna; podaje skutki zawieji śnieżnej i huraganu.</p>	<p>wyszukuje informacje na temat ostrzeżeń przed silnym wiatrem dla swojej miejscowości lub informacje o skutkach silnego wiatru w miejscu swojego zamieszkania; buduje prosty wiatromierz lub planuje ćwiczenie badające kierunek wiatru.</p>
---	---	--	--	---	--

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

<p>3.4. Pogoda w różnych porach roku 16. Pogoda w różnych porach roku</p>	<p>wymienia zjawiska pogodowe charakterystyczne dla poszczególnych pór roku; podaje zasady bezpiecznego zachowania podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych.</p>	<p>opisuje zjawiska pogodowe charakterystyczne dla poszczególnych pór roku: burze, huragany, deszcze nawalne, zawieje śnieżne.</p>	<p>opisuje prognozę pogody przedstawioną na mapie za pomocą znaków umownych.</p>	<p>analizuje wykresy i rysunki, przyporządkowując im zjawiska pogodowe w poszczególnych porach roku.</p>	<p>prowadzi w samodzielnie opracowanym kalendarzu obserwacje pogody uwzględniające zjawiska pogodowe charakterystyczne dla poszczególnych pór roku (używa w zapisach właściwe jednostki pomiaru).</p>
<p>3.5 Podsumowanie działu 17. Powtórzenie wiadomości z działu 3</p>	<p>Wiadomości i umiejętności z lekcji 13-16</p>				

Dział 4. Moje ciało					
4.1. Układy narządów człowieka. Układ kostny 18. Układy narządów człowieka. Układ kostny	wymienia układy narządów budujące ciało człowieka; wyjaśnia, do czego służy szkielet; wyjaśnia, jak należy dbać o prawidłową postawę ciała.	wskazuje na planszy i podaje nazwy elementów szkieletu: czaszka, kręgosłup, klatka piersiowa, kości kończyny górnej, kości kończyny dolnej.	wymienia elementy składowe szkieletu człowieka i rozumie ich rolę; uzasadnia, dlaczego stawy u umożliwiają człowiekowi poruszanie się.	wyjaśnia, na czym polega współdziałanie szkieletu z mięśniami; na modelu szkieletu człowieka wskazuje ruchome połączenia kości - stawy.	wyjaśnia, dlaczego stawy umożliwiają człowiekowi poruszanie się.
4.2. Układ pokarmowy 19. Układ pokarmowy	wyjaśnia, do czego służy układ pokarmowy; opisuje, jak należy dbać o układ pokarmowy.	wymienia składniki pokarmowe zawarte w różnych produktach; na planszy układu pokarmowego wskazuje jamę ustną, przelyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube, odbył.	wskazuje na planszy i na własnym ciele ślinianki, wątrobę, trzustkę i żołądek.	wyjaśnia, co to znaczy trawienie pokarmu.	uzasadnia, dlaczego pokarm powinien być dokładnie pogryziony.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

4.3. Układ oddechowy 20. Układ oddechowy	wyjaśnia, do czego służy układ oddechowy; opisuje, jak należy dbać o układ oddechowy.	na planszy układu oddechowego wskazuje jamę nosową, krtani, tchawicę, oskrzela i płuca.	opisuje rolę jamy nosowej, krtani i płuc w oddychaniu.	uzasadnia, dlaczego należy oddychać przez nos.	opisuje, korzystając z planszy, drogę, jaką przebywa wdychane powietrze i dalszą wędrówkę tlenu do komórek ciała.
4.4. Układ krwionośny 21. Układ krwionośny	wyjaśnia, do czego służy układ krwionośny; opisuje, jak należy dbać o układ krwionośny.	rozumie rolę serca w krążeniu krwi; wymienia funkcje krwi.	wyjaśnia, jak zmienia się tętno pod wpływem wysiłku fizycznego.	wymienia rodzaje naczyń krwionośnych i omawia ich rolę.	wyjaśnia, dlaczego człowiek umiera, gdy ustaje praca jego serca.
4.5. Układ rozrodczy 22. Układ rozrodczy	wskazuje różnice w wyglądzie zewnętrznym kobiety i mężczyzny; rozpoznaje na schematach komórki rozrodcze męskie i żeńskie oraz podaje różnice między nimi; opisuje, jak dbać o układ rozrodczy.	wyjaśnia, do czego służy układ rozrodczy męski i żeński; podaje nazwy poszczególnych elementów budowy układu rozrodczego kobiety i mężczyzny.	wskazuje na planszy narządy budujące układ rozrodczy kobiety i mężczyzny.	opisuje funkcje poszczególnych narządów w układach rozrodczych kobiety i mężczyzny.	wyjaśnia, z czego wynikają różnice między układem rozrodczym męskim i żeńskim.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
4.6. Dojrzewanie płciowe 23. Dojrzewanie płciowe	wyjaśnia, na czym polega dojrzewanie płciowe; wymienia zasady higieny w okresie dojrzewania.	opisuje zmiany fizyczne i psychiczne zachodzące w organizmach dziewczynki i chłopca podczas dojrzewania.	wskazuje czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na organizm w okresie dojrzewania.	opisuje proces dojrzewania płciowego.	wskazuje podobieństwa i różnice w dojrzewaniu dziewcząt i chłopców.
4.7. Układ nerwowy 24., 25. Układ nerwowy. Moje zmysły	wyjaśnia, jaką rolę odgrywa układ nerwowy w organizmie; podaje nazwy zmysłów człowieka i wskazuje je na własnym organizmie; podaje podstawowe zasady dbałości o wzrok i słuch.	wskazuje na planszy główne narządy układu nerwowego i podaje ich nazwy; opisuje rolę zmysłu wzroku, słuchu, węchu, smaku i dotyku w odbieraniu informacji z otoczenia.	wyjaśnia, jaką rolę odgrywa mózg; za pomocą doświadczenia wykazuje współdziałanie zmysłu węchu i smaku.	wyjaśnia funkcjonowanie narządów wzroku, słuchu, węchu, smaku i dotyku i uzasadnia ich rolę w odbieraniu informacji z otoczenia.	opisuje rolę mózgu w odbieraniu wrażeń ze środowiska zewnętrznego przez narządy zmysłów.

4.8. Podsumowanie działu 4					
26. Powtórzenie wiadomości z działu 4	Wiadomości i umiejętności z lekcji 18-25.				
Dział 5. Moje zdrowie i bezpieczeństwo					
5.1. Poznaję choroby i ich przyczyny 27. Poznaję choroby i ich przyczyny	wyjaśnia, po czym można poznać, że organizm choruje; opisuje sposoby zapobiegania chorobom.	wyjaśnia, co to są choroby zakaźne; wyjaśnia, czym są wywołane choroby zakaźne; podaje przykłady chorób zakaźnych człowieka; wyjaśnia, czym są choroby pasożytnicze.	wskazuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka; podaje przykłady pasożytów i chorób wywołanych przez pasożyty.	wyjaśnia, czym różnią się choroby zakaźne od chorób pasożytniczych; wyjaśnia, dlaczego osoba chora na chorobę zakaźną powinna się zgłosić do lekarza.	opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych; wyjaśnia, czym jest odporność i jak ją nabyć; podaje przykłady chorób, przeciwko którym można się zaszczepić.
5.2. Substancje w domu 28. Substancje w domu	podaje właściwości różnych substancji, np. plasteliny, szkła, gąbki;	bada właściwości substancji; wyjaśnia, dlaczego na opakowaniach produktów szkodliwych	wyjaśnia, czym jest właściwość substancji; odróżnia substancje kruche od sprężystych i plastycznych.	wskazuje przedmioty codziennego użytku wykonane z substancji kruchych, sprężystych i plastycznych.	określa sposób stosowania środka chemicznego na podstawie informacji umieszczonej na opakowaniu;

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

	odszukuje na opakowaniu środka czystości piktogramy informujące o tym, że są one szkodliwe dla zdrowia.	są umieszczone symbole ostrzegawcze.			uzasadnia zastosowanie substancji sprężystych, kruchych i plastycznych do wykonania przedmiotów codziennego użytku.
5.3. Niebezpieczne rośliny i zwierzęta 29. Niebezpieczne rośliny i zwierzęta	podaje przykłady zwierząt jadowitych, roślin trujących; wskazuje poprawne postępowanie w wypadku pogryzienia przez zwierzę.	opisuje, jak należy pielęgnować trujące rośliny pokojowe; wyjaśnia, jak należy postępować w wypadku wykrycia na skórze kleszcza.	omawia sposób postępowania w wypadku użądlenia lub kontaktu z rośliną trującą; podaje, jak postępować w wypadku ukąszenia przez żmiję, pogryzienia i użądlenia przez owady.	wyjaśnia, dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność.	wymienia i krótko charakteryzuje choroby, które mogą być następstwem ukąszenia przez kleszcza.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

5.4. Pierwsza pomoc 30. Pierwsza pomoc	wymienia funkcje skóry; wskazuje sposoby postępowania podczas opatrywania otarcia lub skaleczenia; opisuje sposoby zabezpieczania ciała przed skutkami nadmiernego promieniowania słonecznego.	wyjaśnia, jak należy postępować w wypadku oparzenia i odmrożenia; opisuje objawy złamania kości.	wyjaśnia, dlaczego nie należy się opalać bez zabezpieczenia skóry.	podaje różnice między zwichnięciem, złamaniem a stłuczeniem; podaje numery alarmowe służące do wezwania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.	wymienia rodzaje uszkodzeń ciała i opisuje sposoby udzielania pierwszej pomocy; tłumaczy, czym jest omdlenie; wyjaśnia, jak postępować w razie omdlenia i w wypadku krwawienia z nosa;
5.5. Niebezpieczeństwo uzależnienia 31. Niebezpieczeństwo uzależnienia	wyjaśnia, co to jest uzależnienie; podaje przykłady środków uzależniających.	wymienia negatywne skutki uzależnienia od papierosów; wskazuje na etykietach napojów energetyzujących substancje szkodliwe, które mogą powodować uzależnienie.	uzasadnia, dlaczego zbyt częste korzystanie z telefonu komórkowego może prowadzić do uzależnienia.	opisuje skutki działania nikotyny i alkoholu oraz napojów energetyzujących na organizm człowieka.	wyjaśnia, co to jest asertywność; rozumie, dlaczego znajomości zawarte przez internet mogą być niebezpieczne.

<p>5.6. W zdrowym ciele zdrowy duch 32. W zdrowym ciele zdrowy duch</p>	<p>wyjaśnia, co oznacza pojęcie: higiena osobista; opisuje zasady dbania o własne ciało; wymienia zasady zdrowego odżywiania; wymienia elementy zdrowego stylu życia.</p>	<p>wymienia skutki niewłaściwego odżywiania; podaje przykłady potraw, których nie należy spożywać ze względu na dużą zawartość soli, cukru lub tłuszczu; wyjaśnia, dlaczego sen i ruch są niezbędne dla zachowania zdrowia.</p>	<p>uzasadnia, dlaczego niewłaściwe odżywianie może powodować otyłość, niedożywienie lub inne groźne choroby; wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia i charakteryzuje jego elementy.</p>	<p>wyjaśnia, dlaczego stosowanie zasad zdrowego stylu życia pozwala zachować zdrowie; potrafi ułożyć tygodniowy jadłospis uwzględniający zasady zdrowego odżywiania.</p>	<p>opisuje kolejne poziomy piramidy pokarmowej, korzystając z samodzielnie przygotowanego plakatu; potrafi właściwie zaplanować dzień.</p>
---	---	---	--	--	--

Szczegółowe wymagania edukacyjne II PÓLROCZE

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
5.7. Bezpieczeństwo w czasie zabawy i wypoczynku 33. Bezpieczeństwo w czasie zabawy i wypoczynku	podaje przykłady właściwego spędzania wolnego czasu przez ucznia kl.4.; wskazuje niebezpieczeństwa związane z wypoczynkiem nad wodą; wymienia zasady właściwego odpoczynku nad wodę.	podaje przykłady niebezpiecznych sytuacji podczas pobytu na wsi; wyjaśnia, jak należy się zachować, gdy znajdzie się niewybuchy lub niewypały; opisuje bezpieczne poruszanie się na rolkach i rowerze; opisuje zasady bezpieczeństwa podczas zimowego wypoczynku.	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego nie każdy plac zabaw jest bezpieczny; wyjaśnia, dlaczego właściwe poruszanie się na rowerze i na rolkach oraz właściwe wyposażenie jest ważne.	opisuje ubiór dostosowany do jazdy na rowerze, rolkach oraz do sportów zimowych; wyjaśnia, jak można pomóc tonącemu.	opisuje, jak należy dbać o bezpieczeństwo podczas zabaw i wypoczynku; wyjaśnia, kiedy kąpiel w morzu jest niebezpieczna; wyjaśnia, co to jest reguła ograniczonego zaufania; podaje rozwinięcie skrótu GOPR.

5.8. Podsumowanie działu 5 34. Powtórzenie wiadomości z	Wiadomości i umiejętności z lekcji 27-33.
--	---

Dział 6. Środowisko w mojej okolicy					
6.1. Składniki środowiska 35. Składniki środowiska	rozpoznaje i podaje nazwy składników przyrody żywej i nieżywej występujące w najbliższej okolicy.	dokumentuje składniki przyrody żywej i nieżywej.	odróżnia składniki przyrody od wytworów działalności człowieka.	podaje zależności między nieżywymi a żywymi składnikami przyrody; podaje, w jaki sposób człowiek wykorzystuje przyrodę do własnych potrzeb i jak przyroda wpływa na człowieka.	przygotowuje prezentację o środowisku najbliższej okolicy, w prezentacji uwzględnia składniki przyrody żywej i nieżywej, w tym celu korzysta z różnych źródeł informacji.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

6.2. Formy ukształtowania powierzchni 36. Formy ukształtowania powierzchni	rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni występujące w najbliższej okolicy; odróżnia wypukłe formy ukształtowania terenu od wklęsłych.	wymienia nazwy form wypukłych i wklęsłych; wymienia nazwy form terenu występujących w najbliższej okolicy.	wskazuje elementy pagórka (szczyt, wierzchołek, stok łagodny, stok stromy); wskazuje elementy doliny (zbocze strome, zbocze łagodne).	podaje różnice między kotliną a doliną; wyjaśnia, co to jest ukształtowanie terenu.	rozdziela różne typy ukształtowania terenu (teren równinny, pagórkowaty, górski); podaje przykłady ukształtowania powierzchni w różnych częściach Polski.
6.3. Poznaję skały w moim otoczeniu 37. Poznaję skały w moim otoczeniu	wymienia rodzaje skał; wymienia skały występujące w okolicy swojego miejsca zamieszkania.	podaje przykłady skał sypkich, zwięzłych i litych; podaje przykłady przedmiotów wykonanych ze skał.	wyjaśnia, co to jest skała; podaje różnice między skałami sypkimi, zwięzłymi a litymi.	odróżnia skały luźne od litych i zwięzłych; określa rolę zmysłów człowieka w poznawaniu skał; opisuje różne rodzaje skał.	podaje cechy skał; podaje przykłady zastosowania skał.

<p>6.4. Jak organizmy radzą sobie na łądzie? 38. Jak organizmy radzą sobie na łądzie?</p>	<p>opisuje warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoci i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).</p>	<p>podaje przykłady sposobów przetrwania okresu zimy przez rośliny i zwierzęta.</p>	<p>podaje przykłady przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych.</p>	<p>opisuje przystosowanie roślin do zdobywania światła.</p>	<p>wykazuje związek między budową zwierząt a przystosowaniem do życia w różnych warunkach.</p>
<p>6.5. Jak się odżywiają organizmy? 39. Jak się odżywiają organizmy?</p>	<p>podaje przykłady organizmów samożywnych i cudzożywnych; wymienia cechy roślinożerców i drapieżników.</p>	<p>wskazuje rodzaje przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu; opisuje znaczenie roślin w przyrodzie i życiu człowieka.</p>	<p>podaje różnice między samożywnym a cudzożywnym sposobem odżywiania.</p>	<p>wyjaśnia, w jaki sposób odżywiają się rośliny; podaje, czym się różnią roślinożercy od drapieżników.</p>	<p>wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.</p>
<p>6.6. W lesie 40., 41. W lesie</p>	<p>wymienia warstwy roślinności w lesie; wymienia podstawowe zasady właściwego zachowania się w lesie.</p>	<p>podaje i wskazuje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu.</p>	<p>opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie występujące w poszczególnych warstwach lasu.</p>	<p>rozpoznaje podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkowuje je do odpowiednich warstw lasu.</p>	<p>wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia organizmów w lesie; gromadzi i prezentuje w klasie informacje na temat lasu znajdującego się w najbliższej okolicy.</p>

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

<p>6.7. Co warto wiedzieć o grzybach? 42. Co warto wiedzieć o grzybach?</p>	<p>podaje warunki odpowiednie dla rozwoju grzybów; wymienia przykłady grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących; podaje różnice między pieczarką a muchomorem sromotnikowym.</p>	<p>rozpoznaje na okazach naturalnych, planszach i zdjęciach pospolite grzyby jadalne i trujące; wymienia zasady kodeksu grzybiarza.</p>	<p>opisuje na schemacie budowę grzyba kapeluszowego.</p>	<p>podaje przykłady wykorzystania drożdży do wytwarzania produktów spożywczych; wymienia przykłady grzybów jadalnych i ich trujących odpowiedników.</p>	<p>wyjaśnia znaczenie grzybów w przyrodzie oraz życiu człowieka.</p>
<p>6.8. Na łące i na polu 43. Na łące i na polu</p>	<p>wyjaśnia, co to jest łąka i jak człowiek wykorzystuje łąki; wyjaśnia, co to jest pole; wymienia produkty otrzymywane z pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia kukurydzy; wymienia produkty otrzymywane z ziemniaków i buraków cukrowych.</p>	<p>rozpoznaje na fotografii i w terenie typowe rośliny łąkowe; rozpoznaje na fotografii i w terenie zboża uprawiane w Polsce; rozpoznaje na fotografii i w terenie rośliny oleiste.</p>	<p>rozpoznaje na fotografii i w terenie typowe zwierzęta łąk; rozpoznaje na fotografii i w terenie typowe zwierzęta pól.</p>	<p>wymienia różnice między polem uprawnym a łąką; podaje przykłady organizmów uznawanych w rolnictwie za szkodniki.</p>	<p>przedstawia za pomocą samodzielnie wykonanego plakatu różnice między roślinami zbożowymi, warzywami a roślinami oleistymi; wyjaśnia, na czym polega pożyteczna rola ptaków na polu.</p>

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń:		
6.9. Wody stojące i płynące 44. Wody stojące i płynące w najbliższej okolicy	określa, czym są wody powierzchniowe; podaje przykłady wód powierzchniowych: stojących i płynących.	podaje nazwy wód stojących i płynących występujących najbliższej miejsca zamieszkania.	wyjaśnia, co to jest źródło i ujście rzeki; rozpoznaje prawy i lewy brzeg rzeki; wskazuje elementy doliny rzeki; podaje nazwy kilku rzek i jezior Polski.	rozdziela naturalne i sztuczne zbiorniki wodne występujące w najbliższej okolicy; wskazuje na mapie rzekę główną i jej dopływy.	wyjaśnia, co to są bagna i jak powstają; wskazuje na mapie największe rzeki w Polsce; podaje przykłady prawych i lewych dopływów Wisły;

<p>6.10. Życie w wodzie 45. Życie w wodzie</p>	<p>podaje cechy środowiska wodnego; wymienia strefy jeziora i podaje przykłady organizmów, które w nich występują.</p>	<p>wskazuje cechy budowy ryby, które umożliwiają jej życie w środowisku wodnym.</p>	<p>porównuje warunki życia w wodzie i na lądzie; opisuje cechy, które pozwalają roślinom żyć w wodzie.</p>	<p>wymienia nazwy ryb żyjących w Polsce; wymienia nazwy roślin i zwierząt żyjących w jeziorach Polski.</p>	<p>wyjaśnia, jak oddychają ryby.</p>
<p>6.11. Podsumowanie działu 6</p>	<p>Wiadomości i umiejętności z lekcji 35-45.</p>				
<p>46. Powtórzenie wiadomości z działu 6</p>					
<p>Dział 7. Działalność człowieka a środowisko</p>					

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

7.1. Składniki krajobrazu 47. Składniki krajobrazu	wyjaśnia pojęcie: krajobraz; wymienia składniki krajobrazu najbliższej okolicy; wyjaśnia pojęcie: środowisko antropogeniczne; podaje nazwy składników środowiska antropogenicznego charakterystycznego dla najbliższej okolicy.	rozpoznaje w terenie składniki krajobrazu charakterystyczne dla najbliższej okolicy i podaje ich nazwy; wyjaśnia, czym się różni krajobraz naturalny od antropogenicznego.	dzieli składniki krajobrazu na naturalne i przekształcone przez człowieka; określa funkcje składników środowiska antropogenicznego.	wskazuje różnice między składnikami naturalnymi a antropogenicznymi (przekształconymi przez człowieka).	wymienia przykłady zależności między składnikami środowiska przyrodniczego a działalnością człowieka.
7.2. Współczesny krajobraz 48. Człowiek zmienia krajobraz	podaje przykłady wpływu działalności człowieka na przeobrażenia środowiska przyrodniczego (miejskiego, wiejskiego, przemysłowego).	wskazuje w terenie składniki krajobrazu, które uległy przekształceniu (przeobrażeniu); rozdziela krajobraz wiejski i miejski; podaje elementy krajobrazu wiejskiego; podaje elementy krajobrazu miejskiego.	opisuje przeobrażenia środowiska najbliższej okolicy; wskazuje funkcje, jakie pełnią części miasta, w tym własna dzielnica lub części najbliższego miasta.	wskazuje zależności między elementami naturalnymi a antropogenicznymi krajobrazu; wykazuje różnice między krajobrazem wiejskim a rolniczym; charakteryzuje krajobraz przemysłowy.	uzasadnia istnienie zależności między składnikami środowiska przyrodniczego a składnikami środowiska antropogenicznego.

<p>7.3. Krajobraz najbliższej okolicy 49. Krajobraz najbliższej okolicy</p>	<p>wymienia cechy krajobrazu najbliższej okolicy; wskazuje cechy krajobrazu najbliższej okolicy, które wskazują na działanie człowieka.</p>	<p>charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy na podstawie aktualnych map i obserwacji w terenie; wymienia nazwę, położenie oraz cechy wyróżniające miejsce zamieszkania (czyli małą ojczyznę).</p>	<p>opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych map i fotografii; wyszukuje obiektyw najbliższej okolicy, które są godne zwiedzania; wymienia źródła informacji, które mogą być pomocne w poznaniu najbliższej okolicy.</p>	<p>ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy; pisze pytania do ankiety lub wywiadu z mieszkańcami najbliższej okolicy.</p>	<p>wyszukuje zdjęcia w różnych źródłach informacji, w celu wyjaśnienia, jakie nastąpiły zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy; opisuje zmiany w krajobrazie, np. na przestrzeni 10, 20, 50 lat (na podstawie rozmowy z rodziną), przygotowuje plakat lub prezentację na ten temat.</p>
---	---	---	--	--	---

7.3. Krajobraz najbliższej okolicy 50. Krajobraz najbliższej okolicy	wskazuje na mapie najbliższej okolicy ciekawe miejsca, które warto odwiedzić; wskazuje elementy krajobrazu, które zmieniły się w najbliższej okolicy pod wpływem działań człowieka; przygotowuje dokumentację (zdjęcia, materiały elektroniczne) na temat ciekawych miejsc w najbliższej okolicy.	korzysta z różnych źródeł wiedzy w poznawaniu najbliższej okolicy; wskazuje na znaczenie wywiadu i ankiety z rodziną i innymi mieszkańcami najbliższej okolicy w jej poznawaniu; wskazuje na mapie najbliższej okolicy ciekawe miejsca, które warto odwiedzić, dzieląc je na obiekty przyrodnicze i antropogeniczne.	przygotowuje trasę wycieczki po najbliższej okolicy; wskazuje na mapie i w terenie miejsca, które warto odwiedzić i argumentuje, dlaczego warto to zrobić.	wskazuje przykłady zmian krajobrazu i ciekawych obiektów w najbliższej okolicy na przestrzeni ostatnich 10, 20, 50 lat; opracowuje informacje o najbliższej okolicy pochodzące z różnych źródeł wiedzy, w tym np. w ankiecie; pokazuje w terenie lub na mapie przykłady zmian antropogenicznych w krajobrazie najbliższej okolicy.	wykazuje na podstawie starych fotografii, opowieści rodzinnych i różnych źródeł wiedzy, które obiekty w najbliższej okolicy zmieniły się na przestrzeni 10, 20, 50 lat; zaprasza najbliższą rodzinę lub kolegów z klasy na wycieczkę po okolicy i przygotowuje reportaż na ten temat.
---	---	--	---	--	--

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

7.4. Formy ochrony przyrody 51. Przyroda pod ochronę	wymienia formy ochrony przyrody występujące w Polsce.	wymienia miejsca występowania w najbliższej okolicy obszarów chronionych, pomników przyrody.	wyjaśnia, w jaki sposób w Polsce chroni się przyrodę; wskazuje na mapie Polski przykłady miejsc chronionych.	podaje przykłady obiektów w najbliższej okolicy, które zasługują na ochronę i uzasadnia swój wybór; wskazuje na mapie i w terenie obiekty chronione w najbliższej okolicy.	gromadzi informacje o obiektach chronionych w najbliższej okolicy i prezentuje je w klasie.
---	---	--	---	---	---

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń:		
7.5. Dbam o piękno przyrody i kultury 52. Dbam o piękno przyrody i kultury	podaje nazwy i wskazuje obiekty zabytkowe w najbliższej okolicy; wymienia sposoby ochrony środowiska, które może sam stosować (oszczędzanie wody, energii elektrycznej, segregacja śmieci).	uzasadnia potrzebę ochrony obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy; uzasadnia ochronę środowiska przyrodniczego w najbliższej okolicy.	opisuje zajęcia ludności w najbliższej okolicy, tradycję i kulturę; wyjaśnia geograficzne nazwy miejscowe i ich pochodzenie.	podaje przykłady działań chroniących zasoby naszej planety; ocenia stan ochrony środowiska w najbliższej okolicy.	wymienia kilka powodów, dla których należy dbać o nasze dziedzictwo przyrodnicze; wskazuje działania, które mogłyby poprawić stan środowiska najbliższej okolicy.

Szkoła Podstawowa
im. Szarych Szeregów w Górkach
Wymagania edukacyjne w roku szkolnym 2024/25
Przyroda klasa 4

<p>7.5. Dbam o piękno przyrody i kultury 53., 54. Planuję wycieczkę do ciekawych krajobrazowo miejsc w najbliższej okolicy</p>	<p>wymienia ciekawe krajobrazowo miejsca w najbliższej okolicy; planuje wyjście na wycieczkę po najbliższej okolicy.</p>	<p>szuka w różnych źródłach informacji o ciekawych miejscach w najbliższej okolicy; szuka informacji o obiektach chronionych w najbliższej okolicy.</p>	<p>planuje prezentację o najbliższej okolicy, w tym zmianach krajobrazu o obiektach przyrodniczych i antropogenicznych w najbliższej okolicy.</p>	<p>przygotowuje prezentację na temat ciekawych miejsc w najbliższej okolicy; przygotowuje folder o najbliższej okolicy.</p>	<p>przygotowuje komentarz do prezentacji o ciekawych obiektach w najbliższej okolicy; pokazuje prezentację najbliższej okolicy w klasie lub wskazuje i charakteryzuje ciekawe miejsca podczas wycieczki klasowej po najbliższej okolicy.</p>
<p>7.5. Podsumowanie działu 7</p>	<p>Wiadomości i umiejętności z lekcji 47-54.</p>				
<p>55. Powtórzenie wiadomości z</p>					